

Nr 290.

Av herr **Almkvist**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 4 § rättegångsbalken m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 125, till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 4 § rättegångsbalken m. m. föreslås bl. a. att beträffande stad, vars folkmängd understiger fyra tusen personer, Konungen äger även utan stadens samtycke förordna att rådhusrätten skall upphöra och staden läggas under landsrätt.

I motiveringen till detta förslag betonas bl. a. att landsrättsföreläggningen är en viktig principfråga, som bör prövas fullt självständigt och ej får betraktas såsom ett tvångsmedel för vinnande av andra syften (beredande åt borgmästare i mindre städer av sådana löneförmåner, som komme att prövas tillfredsställande med hänsyn till rättsskipningens krav). Om detta uttalande tillerkännes giltighet, synes spørsmålet om den särskilda jurisdiktionens bibehållande i stort sett vara frigjort från sammanhanget med uppgörandet av lönestater för rådhusrätternas ordförande, och frågan om upphävandet av den särskilda jurisdiktionen får då sin största betydelse ur rättsskipningssynpunkt. Just ur denna synpunkt torde emellertid starka skäl kunna anföras mot ett förläggande av stad under landsrätt, även om staden därtill icke samtyckt, såvida stadens invånarantal understiger 4,000 personer.

I ett betydande antal av de städer, som skulle komma att falla under den angivna gränsen, äro nämligen, enligt statistiken, rättsskipningsgöromålen så omfattande, att stora olägenheter skulle uppstå, därest de berövades sin särskilda jurisdiktion. Därjämte är rättsskipningen på landsbygden i vissa fall så organiserad, att det för städernas befolkning skulle medföra en avsevärd försämring, t. ex. lång tidsutdräkt med en hel del ärendens behandling, att för framtiden vara underkastad densamma.

Nu innebär förslaget visserligen, att Kungl. Maj:t med hänsyn tagen till sådana omständigheter skall kunna medgiva även stad, som har mindre invånarantal än 4,000, rätt att behålla egen jurisdiktion, därest bärande skäl därför bli va anförda. Då emellertid den föreliggande frågan är av synnerligen ömtålig natur, torde all möjlig varsamhet böra iakttagas och gränsen fördenskill åtmin-

stone från början av lagens tillämpning sättas så lågt som föreliggande praktiska och ekonomiska omständigheter det medgiva.

På grund av det anförda får jag hemställa om sådan ändring i 1 § av Kungl. Maj:ts förslag till lag om stads läggande under landsrätt,

att endast stad, vars folkmängd understiger tre tusen personer, må även mot sitt samtycke kunna läggas under landsrätt.

Stockholm den 30 mars 1924.

N. J. F. Almkvist.
